

Handläggare
Leila Massih
Telefon: 0850809306

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2021-09-30

Handlingsplan mot nedskräpning på land och i vatten 2021–2024

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Förvaltningen är positiv till remitterad handlingsplan mot nedskräpning på land och i vatten och anser att den ligger i linje med bland annat stadens Miljöprogram 2020–2023 andra underliggande handlingsplaner. Förvaltningen anser att relaterade styrdokument med fördel kan nämnas i handlingsplanen så att det blir tydligare hur stadens miljöarbete hänger ihop och hur de överlappar varandra.

Vidare anser förvaltningen att handlingsplanen bör innehålla en tydligare redogörelse för nedskräpningens källor och spridningsvägar. Förvaltningen upplever att skräp från till exempel food trucks, stora avfallssäckar, verksamheter, tjuvtippar och byggarbetsplatser ofta är ett större problem än skräp från enskilda personer.

Enligt förvaltningen innehåller handlingsplanen relevanta förslag på åtgärder som förvaltningen redan arbetar med och även sådana som är möjliga att påbörja. Däremot förutsätter vissa av åtgärderna att utökade resurser avsätts. Förvaltningen anser att åtgärderna behöver ses över så att rätt nämnder står som delaktiga.

Enligt förvaltningen vore det positivt om handlingsplanen innehöll ett förord, till exempel från stadens förvaltningsövergripande samordnare för en ren stad. Förvaltningen anser att det är viktigt att det är tydligt att detta är hela stadens handlingsplan mot nedskräpning på land och i vatten.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har gett trafikkontoret i uppdrag att ta fram en handlingsplan mot nedskräpning på land och i vatten. Kommunstyrelsen remitterar nu förslaget till handlingsplanen till bland annat Kungsholmens stadsdelsnämnd. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 30 september 2021.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av parkmiljöavdelningen norra innerstaden. Ärendet är avstämt med förvaltningens miljösamordnare.

Ärendet

Stockholm ska vara en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i. I kommunfullmäktiges budget anges att ”en ren och vacker stad skapar trygghet och att renhållningen därför ska vara pålitlig. Stadens förvaltningar ska arbeta för att förebygga klotter, skadegörelse och nedskräpning. Arbetet för en renare stad ska intensifieras genom bättre uppföljning och efterlevnad av 24-timmarsgarantin för städning och klotter.”

Trafiknämnden har fått i uppdrag att ”i samråd med kommunstyrelsen, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsdelsförvaltningarna ta fram en handlingsplan för att minska nedskräpning i såväl vatten som på land.”

Trafiknämnden har också fått i uppdrag att ”i samråd med stadsdelsnämnderna utreda hur staden kan skapa en mer kostnadseffektiv och kapacitetsstark avfallshantering och städning i parker”.

Trafikkontoret utarbetade 2016 ett ”program för avfallshantering i det offentliga rummet” som beskriver hur arbetssätt och metoder kan utvecklas med avseende på bland annat källsortering i det offentliga rummet. Programmet har tjänat som underlag för den nu aktuella handlingsplanen samtidigt som vissa av de nämnda utvecklingsområdena i programmet ingår i dagens verksamhet.

I kommunfullmäktiges budget 2021 fick trafikkontoret i uppdrag att inrätta en ”strategisk förvaltningsövergripande samordnare för en ren stad som ska verka för samverkan, utveckling och effektivisering av upphandlingar, rutiner, kunskap, uppföljning och kontroller för en mer kostnadseffektiv, miljövänlig och likvärdig städning i hela staden, samt föra dialog med externa aktörer. I arbetet deltar bland andra stadsdelsnämnderna och bostadsbolagen.”

Trafikkontoret har under våren 2021 tillsatt en förvaltningsövergripande samordnare med uppdraget att arbeta för en ren stad. Trafikkontoret har också utarbetat föreliggande handlingsplan för att möta de ovan nämnda uppdragen från kommunfullmäktige.

Strategi för stadens renhållning

Renhållning och vinterväghållning av stadens gator och torg samt skötsel av gatutråd och kommuncentrala parker är en viktig del av trafikkontorets stadsmiljöverksamhet. Samtidigt ansvarar stadens 13 stadsdelsförvaltningar för motsvarande verksamhet i parker, grönytor och på parkvägar runt om i staden.

Med anledning av det stora antalet ansvariga inom verksamhetsområdet ser trafikkontoret ett behov av att ta fram en stadsövergripande renhållningsstrategi med fokus på långsiktig utveckling av frågor som rör driften av gator, torg och parker. Detta kan syfta till att skapa en mer likartad nivå på renhållning och snöröjning i hela staden. Strategin kan också hantera frågor som övergripande ansvar, organisation, långsiktighet i arbetet och finansiering av insatser. De nya lagar och förordningar som är under utarbetande och implementering är också frågor som behöver analyseras med utgångspunkt i stadens förhållanden och vilka nya möjligheter de kan innebära. En strategi kan då tydliggöra stadens roll och ansvar och också fungera som vägledning för berörda förvaltningar och styra driftverksamheten mot en stadsgemensam ambitionsnivå.

Handlingsplanens åtgärder

Handlingsplanen mot nedskräpning på land och i vatten är bilagd tjänsteutlåtandet. Handlingsplanen innehåller en rad åtgärder som inryms under följande rubriker:

- Åtgärder av övergripande karaktär
- Optimering av skräpkorgarnas storlek, tömningsfrekvens, komprimerande sopkärl
- Optimerade städintervall
- Pilotprojekt för att undersöka innovativa metoder
- Säkerställa att tömning av avfallskärl och städning sker inom 24 timmar
- Utvecklad kommunikation och samverkan
- Skräpmätning
- Utvecklade snöupplag och kommunaltekniska ytor

Förvaltningens synpunkter

Enligt förvaltningen är det positivt att Stockholms stad får en handlingsplan mot nedskräpning på land och i vatten. Handlingsplanen ligger i linje med bland annat stadens Miljöprogram 2020–2023, Avfallsplan 2021–2024 och Handlingsplan för minskad spridning av mikroplast 2020–2024. Förvaltningen anser att dessa styrdokument med fördel kan nämnas till exempel under rubriken *Stadens ambitioner*, så att det blir tydligare hur handlingsplanen mot nedskräpning relaterar stadens övriga miljöarbete.

Förvaltningen anser att handlingsplanen bör innehålla en tydligare redogörelse för nedskräpningens källor och spridningsvägar. Detta skulle till exempel kunna beskrivas under rubriken *Utmaningar*. Förvaltningen upplever att skräp från till exempel food trucks, stora avfallssäckar, verksamheter, tjuvtippar och byggarbetsplatser ofta är ett större problem än skräp från enskilda personer och anser att handlingsplanen bör innefatta även detta. Förvaltningen anser också att handlingsplanen på något sätt bör ta upp den roll som förpackningsindustrin och konsumtionen av skräpgenererande engångsprodukter har för nedskräpningen.

Under rubriken *Nedskräpningssituationen i Stockholm* anser förvaltningen att även medborgarundersökningen och inkomna synpunkter och felanmälningar kan användas som underlag för att utvärdera och mäta frågor om nedskräpning. Utifrån inkomna synpunkter skulle det till exempel vara möjligt att få fram statistik över när på året stockholmarna anser att det är mest skräpigst.

Enligt förvaltningen innehåller handlingsplanen relevanta förslag på åtgärder som förvaltningen redan arbetar med och även sådana som är möjliga att påbörja. Däremot förutsätter vissa av åtgärderna att utökade resurser avsätts. Enligt förvaltningen behöver det säkerställas att åtgärderna i handlingsplanen mot nedskräpning överensstämmer med åtgärderna i andra relaterade handlingsplaner. I handlingsplanen mot minskad spridning av mikroplaster finns till exempel en åtgärd om att ställa krav på event i syfte att minska nedskräpning, en åtgärd som inte finns med i remitterad handlingsplan. Förvaltningen anser att åtgärderna med fördel kan kategoriseras på ett tydligare sätt, till exempel under mål eller utifrån nedskräpningens källor och spridningsvägar.

Förvaltningen är positiv till att trafikkontoret är utpekad som huvudansvarig samordnare för handlingsplanen och uppföljningen

av samtliga åtgärder. Samtidigt är bland annat stadsdelsförvaltningarna i hög grad delaktiga, vilket kräver ett tätt samarbete och samverkan. Förvaltningen anser att stadsdelsförvaltningarnas delaktighet saknas på vissa åtgärder och anser att detta behöver ses över, till exempel avseende åtgärderna om kommunikation. I kommunfullmäktiges budget för 2021 anges att trafikkontoret och övriga förvaltningarna ska samverka kring kommunikation avseende renhållning, vilket förvaltningen redan gör och är positiv till att fortsätta med. Vidare anser förvaltningen att det behöver ses över om några fler av åtgärderna i handlingsplanen även ska beröra miljöförvaltningen, Stockholm Hamnar och Stockholm Vatten och Avfall.

Avslutningsvis anser förvaltningen att det vore positivt om handlingsplanen innehöll ett förord, till exempel från stadens förvaltningsövergripande samordnare för en ren stad. Förvaltningen anser att det är viktigt att det är tydligt att detta är hela stadens handlingsplan mot nedskräpning på land och i vatten.

Ann-Christine Hansson
stadsdelsdirektör

Therese Rosen
avdelningschef

Bilagor

1. Följebrev
2. Handlingsplan mot minskad nedskräpning på land och i vatten

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, stadsdelsdirektör	2021-09-15
Therese Rosen, avdelningschef	2021-09-15